

Torsås Kustmiljögrupp

Inkom 2014-04-01

Torsås kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Samrådsyttrande på förslag till vattenvårdsplan 2014 – 2017

A. Förslag till förtydliganden/ändringar i planen

Sida 1 stycke 4

En korrektare skrivning är – Många små.....men sett till det totala behovet för att nå miljömålen är vi bara i början.

Sida 1 stycke 5

Minska utsläppen osv Anledning saknas att prioritera rening av kväve i förhållande till fosfor. Goda argument finns för att hävda motsatt prioritering. Ex 1: Snart aktuellt att på nationell nivå söka förutse årets algblomning i havet. Det man då söker fastställa är tillgången på fosfor i ytvattnet som är den begränsande faktorn. Ex 2: I arbetet med att storskaligt söka rädda Östersjön är idag fokus kraftigt riktat mot fosfor i bottensedimenten och hur man ska få fosfor att stanna där.

Sida 1 stycke 5

Restaurering.....Ordet öppna bör tas bort. Ny kunskap pekar på att de inre vatten attackeras från två håll – från land via övergödning men också från det öppna havets obalans. Nya idéer om åtgärder finns.

Sidan 4 stycke 6

En bättre och korrektare skrivning är

Längs kusten finns, förutom det gamla sjöfartssamhället Bergkvara och tidigare varvplatsen Djursvik med sitt fritidsområde, fyra större fritidsområden, Ragnabo, Skeppevik, Järnsida och Södra Kärr. Från små fiskelägen utefter hela kusten har ett omfattande yrkesfiske efter ål bedrivits. Mindre tillgång på ål och kraftiga restriktioner på fisket har gjort att mycket litet återstår.

Tidigare bedrevs också yrkesmässigt fiske efter sill och torsk men dessa fiskar besöker inte längre våra vatten för födosök/lek i mängder som gör kommersiellt fiske möjligt.

Sport och husbehovsfisket som ännu för 20 år sedan var omfattande har kraftigt reducerats på grund av brist på fisk.

Sida 8 stycke 3

Torsås kust och skärgård.....och tillgängligheten på badplatser var tidigare mycket god. Men miljöförstöringen har kraftigt reducerat antalet med acceptabla bottenförhållanden. Ett småskaligt restaureringsarbete har påbörjats.

De grunda vikarna.....De ska normalt utgöra viktiga reproduktionsområden för både fisk och fågel. Men försämrade bottenförhållanden har dramatiskt reducerat dessa fladers förmåga att klara sin roll i ekosystemet.

Sida 10 stycke 3

Många fiskar.....Den för vår kusts yrkesfiske viktiga ålen har genom utbyggnad för kraftproduktion i vattendragen inte bara förlorat viktiga uppväxtområden i sötvatten (80% i sydsverige) Ny kunskap visar också på känslighet för låga PH. För vuxna ålar ligger det känsliga gränsvärdet vid PH 6,0. Man vet också att ålyngel snabbt dör vid PH 4,7.

Sida 10 stycke 4

Det finns tecken....Men i bottensedimenten i de kustnära vattnen ökar försurningen. Detta har fått den allvarliga konsekvensen att sedimenterad fosfor frigörs och åter går upp i vattnet och medverkar till ytterligare algblomning i en negativ spiral

Sid 19 stycke 3

Den ekologiska statusen.... måttlig. Denna klassificering har hängt med länge. Samtidigt har nästan alla kustnära fiskarter minskat/ nästan helt försvunnit och bottenarna försämrats. Då måste denna klassificering starkt ifrågasättas och den adekvata borde vara otillfredsställande.

Sid 20 stycke 2.

Här måste kompletteras med upplysningen om att de agrara näringarna inte lyder under de ansvarsregler för utsläpp som enligt miljöbalken gäller för alla andra och hur detta försvårar delar av det lokala miljöarbetet.

- B. Synpunkter på hur tidigare kustvårdsplaner hanterats och möjligheten att nå längre med den nya planen.

Under slutsatser sid 50 (stycke 1 plus början på stycke 3) finns fortfarande de grundläggande formuleringar kvar jag skrev som aktiv i framtagandet av första kustvårdsplanen.

Erfarenheten visar tyvärr på låg vilja/förmåga att pröva tänkta åtgärder mot dessa övergripande ställningstaganden.

Detta fick mig att hösten 2011 tillskriva länsstyrelsen som statens lokala instans för att tillse att av riksdagen fattade miljömål uppnås. Skrivelsen finns som Bilaga 1 och länsstyrelsens svar som Bilaga 2. Läs och begrunda!

”Verktyslådan” som länsstyrelsen hänvisar till och som är densamma som den för kommunen är inte imponerande och en del verktyg har efter hand visat sig oanvändbara. Helt förutsägbart har t.ex. spåret kring vass/alger som substrat till biobränsle visat sig orealistiskt efter att man gjort av med ett antal miljoner. Felet var inte att begränsa vasstillväxten och samla in alger utan tron att det fanns en uppsida som kunde finansiera verksamheten.

Men skam den som ger sig. Nu ska man fånga spigg som substrat med samma låga sannolikhet att lyckas. Men spektakulärt och oprövat ger bästa möjlighet att locka fram pengar.

Till samma kategori hör försöken att fånga fosfor i diken med hjälp av utlagd kalkstenkross som frekvent ska bytas ut!

Möjligen kan man säga att hittills gjorda åtgärder balanserar de försämringar som samtidigt skett.

För att komma framåt krävs uppenbart två saker.

Att den nya vattenvårdsplanen kompletteras och utformas på det sätt kustmiljögruppen föreslår i sitt samrådsyttrande så att andra kompetenser än de kring biologiska fundamenta tillförs både beträffande uppbyggnad av planen och tillämpningen av denna.

Att regering/riksdag vågar fatta det storskaliga beslut som behövs t.ex. kring minskade utsläpp från de agrara näringarna, hur rådhighet över mark som behövs för miljöinsatser ska bli möjligt att få och hur finansiering ska ske.

För det kustnära fiskets del är det bara att konstatera att det fortsatt gått utför under alla de 25 år jag engagerat mig i den frågan.

Nu måste med förtur vattendragen där livsbetingelserna/reproduktionsmöjligheterna är bättre för de fiskar som också accepterar sötvatten bli helt tillgängliga. Alla vandringshinder ska bort/åtgärdas. Börja med de två stora vid Åd och Valdemars göl.

Ny idéer finns om möjlig restaurering av kustfiskens barnkammare, fladerna till rimliga kostnader genom injicering av kalk i bottensediment. Då hålls fosfor kvar där och bottensedimentets PH-värde höjs. Kunskapsinhämtning och vid positivt utfall snabb verkställighet i ett försöksområde bör prioriteras.

Slutord För att förstå innebörden av miljömålen ingen övergödning och en levande kust och skärgård och uppdraget att återställa till situationen vid mitten av 1900-talet är det självklart viktigt att veta hur det var då.

Jag bifogar (bilaga3) en uppsats jag skrev i fjol som ett bidrag till en hembygdsbok om Bergkvara under 1900-talet. Där beskriver jag husbehovsfisket, jag som tonåring och hundratals andra utefter vår kust sysslade med c:a 1950.

Bergkvara mars 2014

Leif Lindberg